

AB
BÜLTENİ
EKİM 2024

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

Avrupa Merkez Bankası Gösterge Faizi 25 Baz Puan Azaltırken Büyüme Beklentilerini Düşürdü

12 Eylül 2024'te Avrupa Merkez Bankası (AMB), Haziran 2024'te başlattığı faiz indirim sürecinde ikinci kademe indirimi 25 baz puan olarak Eylül ayında gerçekleştirdi. Avro bölgesinde özellikle iç talepteki yavaş seyir nedeniyle ikinci çeyrek büyümesi beklentilerin altında kalırken işsizlik Temmuz ayında aynı düzeyde kaldı. AMB'ye göre avro bölgesi enflasyonu yılın

kalan aylarında, enerji fiyatlarındaki baz etkisinin ortadan kalkması ve hizmetler enflasyonunun beklenenden yüksek seyretmesi nedeniyle artacak. AMB 2024, 2025 ve 2026 yılı büyüme beklentilerini 0,1 puan düşürerek sırayla %0,8, %1,3 ve %1,5'e çekerken enflasyonun 2025 yılı sonunda hedeflenen %2 düzeyine ineceğini öngörmektedir.

	2024 (AB)*	2024 (Euro Bölgesi)*	2024 (Euro Bölgesi)	2025 (Euro Bölgesi)	2026 (Euro Bölgesi)
Büyüme	0,8%	0,6%	0,8%	1,3%	1,5%
Enflasyon	2,8%	2,6%	2,5%	2,2%	1,9%
İşsizlik	6,0%	6,4%			
Gösterge Faiz		3,5%			

Kaynak: AMB'nin 12 Eylül 2024 tarihli açıklaması

*: 15 Eylül 2024 itibarıyla son Eurostat verileri

AB KURUMLARI - POLİTİKALAR VE UYGULAMALAR

AB Parlamentosu Seçimleri ve Kurumlarda Atamalar

6-9 Haziranda gerçekleşen ve özellikle solun ve liberallerin güç kaybıyla sonuçlanan AB Parlamentosu seçimlerinin ardından AB liderleri AB Komisyonu başkanlığına yeniden Ursula Von Der Leyen'in (VDL) gelmesi konusunda uzlaşırken, VDL'nin ataması yeni AB Parlamentosunda 18 Temmuzda

onaylandı.

AB liderleri, Josep Borrell'den boşalacak AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Yüksek Komiserliği görevine eski Estonya Başbakanı Kaja Kallas'ın ve Charles Michel'den boşalacak AB Konseyi Başkanlığına eski Portekiz Başbakanı Antonio Costa'nın getirilmesini kararlaştırdılar.

AB Komisyonu'nda Yeni Görev Dağılımı Belli Oldu

AB Komisyonu'nda yeni dönemde görev yapacak Komiserler için VDL'in belirlediği görev dağılımı AB Parlamentosuna iletildi.

Maros Sefcovic (Slovakya) Ticaret ve Ekonomik Güvenlikten,
Valdis Dombrovskis (Letonya) Ekonomi ve Verimlilik, Uygulama ve Basitleştirme (Kolaylaştırma),
Marta Kos (Slovenya) Genişlemeden (aynı zamanda doğu komşularından - eastern neighbourhood),
Dubravka Suica (Hırvatistan) Akdenizden (aynı zamanda

güney komşularından - southern neighbourhood) sorumlu komiserler olarak öngörülüyor. Ayrıca, Yunanistan Sürdürülebilir Ulaştırma ve Turizm, GKRY ise Balıkçılık ve Okyanuslardan sorumlu komiserlikleri alacaklar.

Atamalar AB Parlamentosunun onayının ardından netleşecek olup, Parlamentosunun onaylamadığı adayların yerine ilgili ülkeler başka isim önermek durumundadır.

AB Komisyonu Başkanı'nın Yeni Dönem Öncelikleri

AB Komisyonu Başkanı Von Der Leyen önümüzdeki dönem önceliklerini AB Parlamentosuna yaptığı konuşmada açıkladı. Güvenlikten ekonomiye, rekabetçilikten genişlemeye kadar pek çok konuya değinilen konuşma hemen her alanda daha merkezi ve daha güçlü bir Avrupa Birliği mekanizmasına işaret etmiştir.

Bu kapsamda;

- Temiz Sanayi Mutabakatı hazırlamak,
- Avrupa Savunma Birliği ve Savunma Tek Pazarı oluşturmak,
- Avrupa Tasarruf ve Yatırım Birliği kurmak,
- Avrupa Rekabetçilik Fonu tesis etmek,
- Europol'ü AB içinde sınır ötesi yetkili gerçek bir polis teşkilatı haline getirmek,
- Frontex'i (AB Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı) güçlendirmek,
- Dış müdahalelere ve manipülasyona karşı bir Avrupa Demokrasi Kalkanı kurmak,
- Konut sorununa dair bir komiser görevlendirmek ve bir Avrupa Erişilebilir Konut Planı hazırlamak,
- Akdeniz'den sorumlu bir Komiser atamak gibi hususlar öne çıkmaktadır.

Konuşmasının yeni üyeliklerle ilgili kısmında Von Der Leyen Türkiye'den bahsetmedi. Rusya'ya karşı sert tavrı ise konuşmasına açıkça yansdı.

Konuşmada ekonomiye dair verdiği mesajların dikkat çeken unsurları şöyledir:

- İş yapmayı kolaylaştırmak üzere bürokratik süreçleri sadeleştirmek ve yükü azaltmak,
- Araştırma ve inovasyonu ekonominin merkezine yerleştirecek bir yaklaşım getirmek,
- Karbonsuzlaşmayı temel alan ve enerji fiyatlarını aşağı getirmeyi amaçlayan Temiz Sanayi Mutabakatı,
- AB içi yatırımların finansmanı için kamu kaynaklarının mevcut kullanımına ilave olarak bir Tasarruf ve Yatırım Birliği,
- AB içinde sınır ötesi projeleri destekleyecek biçimde bir Rekabetçilik Fonu kurulması,
- Dijital teknolojilerin verimliliği artırıcı biçimde ekonomiye entegrasyonu,
- Tarımda iklim değişikliğine adaptasyon ve su yönetimi stratejisine yönelik bir plan hazırlanması

Konuşma, AB sanayisine dair rekabetçilikle ilgili endişeler nedeniyle karbonsuzlaştırma, döngüsellik, sürdürülebilir ekonomi gibi alanlarda bir geri vites ihtimaline işaret etmemektedir. Dış ticaret politikalarına yönelik spesifik bir atfın olmaması da oldukça dikkat çekicidir.

Von Der Leyenli yeni dönemde giderek daha güçlü bir merkezi Avrupa stratejisi işlemeye devam ederken pek çok üye ülkede ve özellikle Birliğin temel ve en güçlü birleştirici unsurları olan Almanya ve Fransa'da AB'nin yetki bağlamındaki genişlemeci yaklaşımına açıkça karşı olan popülist sağ partilerin yükselişi dikkat çekmektedir.

VDL'nin mevcut çizgisini ne ölçüde koruyacağına popülist sağın yükselişi ve AB'nin rekabetçiliğine yönelik endişeler önemli unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

VDL'nin atanması sonrasında yayımlanan ve AB Komisyonu'nun 2024-2029 dönemi politikalarının çerçevesini oluşturan Politik Yönelim (Political Guidance) belgesi de Komisyon Başkanı'nın Parlamento'da yaptığı konuşma çerçevesinde şekillenmiştir. Politik Yönelim belgesinin genişleme bölümünde Türkiye'ye öncelikli konular arasında yer verilmemiştir.

Mario Draghi'nin Avrupa'nın Rekabetçiliğine Dair Çok Beklenen Raporu Yaymlandı

AB'deki köklü dönüşüm arayışının önemli bir parçası olarak görülen AB Komisyon Başkanı'nın AMB Başkanı Mario Draghi'den hazırlamasını istediği Avrupa Rekabetçiliğinin Geleceği'ne dair rapor Eylül başında yayımlanmıştır. Rapor yine bir başka İtalyan politikacı Enrico Letta tarafından Haziran ayında hazırlanan Avrupa Tek Pazarı'na yönelik raporun ardından gelmiştir.

Draghi raporunda, kural bazlı çok taraflı düzenin ölmekte olduğu ve jeopolitik çatışmalar çağına girilmekte olduğuna ve Avrupa'nın bu yeni ortama hazırlıklı olmadığına vurgu yapılmaktadır. Bu ortamda AB'nin enerji maliyetlerinin ABD'ye göre çok daha yüksek olduğuna, demografik sorunların giderek arttığına ve verimlilik artışında çok geride kalındığına

işaret edilmektedir.

Çözüm olarak, daha müdahaleci sanayi ve ticaret politikaları ihtiyacına işaret edilmekte, etkin bir tek pazarın, ortak hareket etmenin ve ülke politikalarını ve kuralları uyumlaştırmanın gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Pazarının gücünü kullanarak maliyetleri düşürmeye, kaynak çeşitliliğini artırmaya, kaynak zengini ülkelerle doğrudan yatırım anlaşmaları yapmaya gerek olduğuna işaret edilmektedir.

Daha güçlü AB'yi destekleyen merkez partilerin düşüşte olduğu ve aksi politikalar öneren popülist sağın yükseldiği zorlu ortamda önerilerin hayata geçirilebilirliği konusu oldukça tartışmalı görünmektedir.

AB'nin Çin Menşeli Elektrikli Otomobillere Yönelik Telafi Edici Vergi Soruşturmasında Sona Gelindi

Avrupa Birliği üyesi ülkeler, 4 Ekim 2024 tarihinde yapılan toplantıda AB Komisyonunun Çin'den gelen elektrikli araçlara yönelik sübvansiyon bulguları çerçevesinde nihai önlem uygulanmasına olur verdi.

Özellikle Almanya'nın muhalefetine ve İspanya Başbakanı'nın müzakere yoluna gidilmesi gerektiğine yönelik açıklamalarına rağmen AB ve Çin'in alternatif çözüm arayışlarının sonuç vermemesiyle 10 olumlu, 5 olumsuz ve 12 çekimser oyla önlemlerin uygulanmasına

karar verildi. Önerinin reddi için AB nüfusunun %65'ine sahip 15 ülkenin olumsuz oyu gerekiyordu. %7,8 (Tesla) ile %35,3 (SAIC ve işbirliğinde bulunmayan firmalar) arasındaki önlemin Ekim sonunda yürürlüğe girmesi bekleniyor. AB Komisyonu, Çin'in 9 Ekim'de AB menşeli brendi ithalatına yönelik başlattığı geçici damping önlemi uygulamasının ardından, bu tür adil olmayan uygulamalara karşı DTÖ kapsamında girişimde bulunulacağını açıkladı. Çin, AB'den domuz eti ve süt ürünleri ithalatına önlem konusunda da çalışma yürütüyor.

AB Komisyonu'nun Son Dönem Ticari Savunma Araçları Uygulamaları

Avrupa Komisyonu, 1 Temmuz 2024 tarihinde, Çin, Güney Kore, Tayvan ve Tayland'dan epoksi reçine (sertleşen reçine) ithalatına yönelik bir anti-damping soruşturması başlattı.

→ Haziran ayında alınan ve Komisyonun Nisan ayında yayınlanan Çin ekonomik uygulamalarına ilişkin raporuna dayandırılan başvuru çerçevesinde, özellikle Çin'deki devlet yardımlarıyla üretim kapasitesinin büyük ölçüde arttığı iddia edilmektedir.

Avrupa Komisyonu, 11 Temmuz 2024 tarihinde, Çin menşeli titanyum dioksit karşı geçici anti-damping önlemleri uygulama kararını resmi gazetede yayımladı:

→ Titanyum dioksit, gıda ve kozmetik sektöründe katkı maddesi olarak kullanılmak olup geçici anti-damping vergisi oranları %14.4 ile %39.7 arasında değişmektedir.

AB Komisyonu, 12 Temmuz 2024 tarihli AB resmi gazetesinde çeşitli ticari savunma araçlarının kullanımına dair kararları yayımladı:

→ ABD ve Mısır menşeli PVC ithalatına karşı geçici anti-damping önlemleri uygulama kararı aldı. Karara göre 13 Temmuz 2024'ten itibaren 6 ay süreyle geçerli olmak üzere ABD menşeli ürünlere %58 ila %77 arasında, Mısır menşeli ürünlere ise %74,2 ila %100,1 arasında önlem uygulamaya başladı.

- Çin menşeli mobil erişim ekipmanları (mafsallı, makaslı ve dikey personel kaldırma ekipmanları gibi) ithalatına karşı geçici anti-damping önlemi uygulama kararı aldı. Karara göre 13 Temmuz 2024'ten itibaren 6 ay süreyle geçerli olmak üzere %14,3 ile %55,3 arasında önlem uygulanacaktır.
- Hindistan menşeli fiber optik kablo ithalatına karşı geçici anti-damping önlemi uygulama kararı aldı. Karara göre 13 Temmuz 2024'ten itibaren 6 ay süreyle geçerli olmak üzere %6,9 ile %11,4 arasında önlem uygulanacaktır.
- Çin menşeli belirli alkil fosfat esterleri ithalatına yönelik telafi edici önlem (sübvansiyonlara yönelik) soruşturması, şikayetçilerin talebini geri çekmesiyle önlemsiz kapatıldı. Talebin, aynı ürüne yönelik olarak 11 Nisan 2024 tarihinde %45,1 ile %68,4 arasında dampinge karşı geçici önlem uygulaması nedeniyle geri çekilmiş olduğu değerlendirilmektedir.

Avrupa Komisyonu, 22 Temmuz 2024 tarihinde, 2021 yılından bu yana Çin menşeli monosodyum glutamata (gıda katkı maddesi olan glutamik asitte

bulunan sodyum tuzu) uyguladığı anti-damping önleminin Malezya üzerinden etkisiz kılınmasına yönelik bir soruşturma başlattı:

- Ajinomoto Foods Europe'un başvurusu sonucunda Malezya'dan ithal edilen ürünlere yönelik açılan soruşturmanın Komisyon tarafından dokuz ay içinde tamamlanması beklenmektedir.

AB Komisyonu, 8 Ağustos 2024 tarihinde Mısır, Hindistan, Japonya ve Viet Nam menşeli belirli sıcak haddelenmiş çelik ithalatına yönelik olarak dampinge karşı soruşturma açtı:

- Eurofer'in Haziran'da yaptığı başvuru sonucunda açılan soruşturmada, paslanmaz çelik, silikon GOES, alet ve hız çelikleri ile rulo halinde olmayan belirli ölçüdeki çelikler kapsam dışı bırakıldı. Soruşturma açılış bildiriminde, Hindistan'ın demir cevherine, Viet Nam'ın ise demir cevheri ve kok kömürüne yönelik ihracat vergilerinin çelik üretim maliyetlerini bozucu etki yaptığına işaret edildi. Soruşturmanın 12 ayda tamamlanması öngörülmekte olup 2 ay uzatma söz konusu olabilecektir.

Avrupa Adalet Divanı Apple ve Google'a Yönelik AB Komisyonu Kararlarının Hukuka Uygun Olduğuna Hükmetti

Adalet Divanı, İrlanda'nın Apple'a yönelik vergi uygulamalarının AB düzenlemeleri kapsamında yasal olmayan devlet yardımı olduğuna ve Google'ın arama motorunda kendi karşılaştırma hizmetini rakiplerinin benzer hizmetlerine karşı önceliklendirdiğine hükmetti.

AB Komisyonu'nun 2016 yılında bu yönde yaptığı ve Apple'dan 13 milyar avro civarında ilave vergi tahsil edilmesi gerektiği yönündeki tespit mahkeme tarafından reddedilmiş ve konu Adalet Divanına taşınmıştı. Komiser Margrete Vesthager'in konuya dair açıklamasına göre, söz konusu vergi tahakkuku, Apple'ın hiçbir çalışanı olmayan iki genel merkez ofisi oluşturması ve ülkesi de

olmayan bu genel merkez ofislerinin üzerine kar aktarması gibi vergi adaletini bozan uygulamalarla ilgilidir. Apple, yaptığı böyle bir kurgu sonucunda İrlanda'daki bir iştiraki 16 milyar avro kara karşılık sadece 10 milyon avro vergi verdi.

Diğer vakada ise, AB Komisyonu rekabet soruşturmasında Google'ın tüketicilerin alışveriş kararlarına yardım eden karşılaştırma hizmetleri arasında kendi hizmetini arama motorunda önceliklendirerek hâkim durumunu kötüye kullandığı gerekçesiyle 2,4 milyar avro cezaya karar vermişti. Adalet Divanı, bu davada da Komisyonu haklı buldu.

Bulgaristan'da Koyun ve Keçi Çiçeği Vakaları Tespit Edildi

Avrupa Birliği resmi gazetesinde 11 Eylül 2024 tarihinde yayımlanan 2024/2466 sayılı Komisyon Uygulama Yönetmeliğiyle Bulgaristan'ın Yambol bölgesinde tespit edilen koyun ve keçi çiçeğine yönelik koruma

ve gözetim bölgeleri ilan edildi. Yaz döneminde de Romanya ve Yunanistan'da koyun ve keçi vebası (peste de petit ruminants) nedeniyle çeşitli bölgelerde koruma ve gözetim bölgeleri ilan edilmişti.

TÜRKİYE - AB

Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu

Josep Borrell'in Türkiye'ye yönelik raporunun AB Konseyinde ele alınması ve rapordaki önerilerin AB ülkeleri Büyükelçilerinden oluşan ve Konsey çatısı altında görev yapan Coreper'e yönlendirilmesi sonrasında, rapordaki pek çok öneri arasında yer alan Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Diyalogu kuruldu. Türkiye - AB Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu 1. Toplantısı 8 Temmuz 2024 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirildi. Toplantı öncesinde TİM Başkanı Sayın Mustafa Gültepe'nin de katıldığı İş Dünyası Yuvarlak Masa Toplantısı Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat ve Ticaretten Sorumlu Komisyon İcrai Başkan Yardımcısı Sayın Valdis Dombrovskis ile Bakanlık ve Komisyon yetkililerinin de katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda gümrük birliğinin işleyişi ve mevcut ticari sorunların azaltılmasına yönelik sağlanan gelişmelerin daha da ilerletilmesi hususları ele alındı. Ayrıca, sınırda karbon düzenlemesi, dijital ticaret, ithalat politikası önlemleri, Türk iş

dünyasına yönelik vize sorunları, Rusya'ya yönelik yaptırımlar gibi konular da görüşüldü ve toplantı sonrasında ortak basın bildirisi yayımlandı. Basın bildirisi metnine https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_24_3684 adresinden; Ticaret Bakanlığının toplantıya ilişkin açıklamasına ise <https://ticaret.gov.tr/haberler/turkiye-ab-yuksekk-duzeyli-ticaret-diyalogu-devam-edecek> adresinden erişim sağlanabilir.

A.TR Dolaşım Belgelerine Dair Yeni Düzenleme

Avrupa Komisyonu ile Ticaret Bakanlığı arasında varılan mutabakat neticesinde, 8 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla, Menşe ve Dolaşım Belgeleri Otomasyon Sistemi (MEDOS) üzerinden elektronik ortamda düzenlenen A.TR Dolaşım Belgelerinin gümrük vizesi kutusunda ıslak imza tatbiki aranmasına son verildi.

Söke Pamuğuna AB Coğrafi İşaret Tescili

Söke pamuğu, 10 Eylül 2024 tarihli AB Resmi Gazetesinde yayımlanan 2024/2398 sayılı Uygulama Yönetmeliği ile coğrafi işaret tescili (korunmalı menşe adı) aldı. Tescil 30 Eylül 2024 itibarıyla yürürlüğe girecektir. Bingöl balı ve Osmaniye yer fıstığı da 10 Temmuz 2024 tarihinde aynı kapsamda coğrafi işaret tescili (korunmalı menşe adı) almıştı. Söke pamuğuyla birlikte AB'de coğrafi işaret tescili alan Türk ürünü sayısı 27'ye ulaştı.

TİM AB Projeleri

IPA III - GOAL (Dijital Mentorluğu Üst Seviyeye Taşımak İçin Daha Yeşil Birlikler)

TİM liderliğinde üç ortağın yer aldığı konsorsiyum tarafından hazırlanan yeşil dönüşüm odaklı projenin temel amacı; ihracatçı firmaların AB Yeşil Mutabakat Yönetmeliklerine uyumunu desteklemek için TİM'in operasyonel ve kurumsal kapasitesinin artırılması ve TİM'in karar verme sürecine aktif katılımını destekleyerek ihracatçı firmaların yeşil ve dijital dönüşümü için ekosistemi katalize etmektir. Projenin 36 ay sürmesi planlanmaktadır.

Ufuk Avrupa - InnovationGUIDE (Sürdürülebilir Büyüme ve Kalkınma İçin Birbirine Bağlı Avrupa Yenilik Ekosistemleri)

Türkiye, Hollanda, İspanya ve Malta'dan altı kuruluştan oluşan proje, kırsal bölgelerdeki girişimciliği ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmek için bölgesel ihtiyaçların belirlenmesine ve kırsal inovasyon ekosistemlerinin birbirine bağlanmasına odaklanacaktır. Ocak 2024'te başlayan InnovationGUIDE, TİM liderliğinde; Maastricht Üniversitesi (Hollanda), Fundacion Empresa-Universidad Gallega (İspanya), Malta College of Arts Science and Technology (Malta), Social Entrepreneurs Association Malta (Malta) ve Startup Centrum (Türkiye) tarafından ortaklaşa yürütülmekte olup 12 ay sürecektir.

IPA III - TACT

(Sürdürülebilir Endüstri Dönüşümü Kilit Sektörlerinin Desteklenmesi)

IPA III (2021-2027) Döneminin öncelikli alanlarından “Yeşil Gündem ve Sürdürülebilir Bağlantısallık” başlığından hareketle kurgulanan proje kapsamında Türkiye’de tekstil ve hazır giyim sektörü temelinde, lojistik ve kimya sektörleri katılımında karbon ayak izi çalışmalarında politika ve stratejilerin geliştirilmesi, karbon ayak izi ölçümü ve azaltılmasına öncülük edilmesi hedeflenmektedir. 36 ay sürmesi hedeflenen proje; İHKİB liderliğinde Meclisimizin koordinatör ortaklığında yürütülmekte olup diğer ortaklar arasında İTHİB, İKMİB ve Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) yer almaktadır

Dijital Avrupa/ADİM - MIDAS

(Türkiye’nin Entegre Dijital Üretimini Geliştirme Merkezi)

Ağırlıklı olarak imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ’lerin dijital ve yeşil dönüşümünün hızlandırılması ve güçlendirilmesi amacıyla ortaya çıkmış olup üretim sanayindeki KOBİ’lerin dijital ve yeşil dönüşümünün desteklenmesi, kapsamlı hizmet sunumlarıyla beraber, üretim sanayindeki KOBİ’lerin dijital ve yeşil dönüşüm hususunda organizasyonel kapasitelerinin güçlendirilmesi, ADİM ağına katkıda bulunmak ve mevcut ADİM’ler ile iş birliği yapmayı hedeflemektedir. 48 ay sürmesi hedeflenen proje; İHKİB liderliğinde Meclisimizle birlikte İSTKA, Sabancı

Üniversitesi, Marmara Üniversitesi Tekstil Araştırmaları Merkezi, İTÜ ARI Teknokent, ALUTEAM ve OZUBEX ortaklığında yürütülmektedir.